

Èse de două ori in septemana: **Joi-a si Domineo'a**; era candu va pretinde importantia materielor, va esi de trei sev de patru ori in septemana.

Pretulu de prunumeratiune, pentru Austria:

pe anu intregu 8 fl. v. a.
 „ diumetate de anu 4 fl. v. a.
 „ patriu 2 fl. v. a.
 pentru Romania si strainate:
 pe anu intregu 12 fl. v. a.
 „ diumetate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prunumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti ai nostri, si de a dreptulu la Redactiune **Stationsgasse Nr. 1**, unde sunt a se adresa si corespundintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau speditura; cate vor fi nefrancoate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntate si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 or. de linia; repetitile se facu cu pretiu scaduta. Pretiulu timbrului cate 30 or. pentru una data se antecipa.

Pesta, in 21 maiu n. 1873.

† Avemu se ni incepemu revist'a de dia cu o scire trista, cu mortea unui barbatu romanu — de mare insemnate istorica, ca unulu a carui redicare la inaltime, de asupra tuturor Romanilor, de la una margine pon'la cealalta — a redicatu sperantiele Romanimei in Oriente, petrundiendu ca si o schinteia electrica prin tote partile locuite de acasta natiune, si accelerandu unu momentu ca printr'unu farmecu pulsulu vietii nationale, — dorere, nu — fora a fi curendu, in multe privintie, amaru desamagiti!

Principele **Alessandru Joane Cuza**, fostulu Domnitoriu alu Romaniei, alesulu — ca printr'o minune, la 1859 — cu votu unanimu, atatu in *Moldavia*, catu si in *Muntenia*, si astfelu devenitu — dupa *Mihaiu Bravulu* — celu d'antaiu Domnu alu duoru tiere romane, in acestu modu *unificate*, — joi'a trecuta in 15 maiu, a repositat la *Heidelberg* in Germania, unde petrecea retrasu, ducendu o vieta intuitiva.

Acestu omu, destinatu de providentia a face lucruri mari, — dorere — n'a intielesu vocea providentiei! Stricatiunea omeniloru si a nume a claselor mai nalte, boeresci pre elu in locu se-lu indenne cu atatu mai multu, cu manatare a corege si indrepta si regenera, — l'a adusu se cada cu inim'a, se desepere de genulu seu si de patri'a sa si — se se tavalasca si insusi in mocirl'a pecatului!

Astfelu a provocatu coalitiunea si conspiratiunea mai tuturor patriotiloru ce se vediuira insielati in asteptarile lor, si astfelu urma in noptea de 22 fauru 1866 detronarea si espatriarea lui, — pentru carea — de 3—4 ani incoci, de un'a mia de ori s'au catu aceiasi patrioti! — nu ca dora ar fi facutu nedreptate lui *Cuza*, ci — pentru ca, prin urmat'a alegere de domnu strainu, tier'a deveni preda infuintieloru si ordeloru straine!

Alessandru Joane I., ori catu de amaru a fostu retacitu, spiritulu seu romanu nationalu nu si-l'a renegatu nici intr'unu casu, si — multe fapte, adeveratu romane, vor vesti seceloru viitorie

glori'a lui. De unde credemu ca — mortea lui, atatu de ne-asteptata, va impli de doiu si de dorere — pre fie-care romanu adeveratu.

Alessandru Joane Cuza, dupa insemnarea foiloru straine, a fostu nascutu in *Galatz* la anulu 1820, a fostu educatu pentru militia si a servitu in armata, ajungendu gradulu de colonelu; a fostu apoi prefectu si ca atare alesu Domnitoriu. Elu — nu lasa dupa sine descendentu, caci casatori'a cu iegiuit'a sa socia — a fostu sterpa.

Dedicandu-i deci toti *Traianidii* din tote partile cate o lacrima doioasa, se-i oftamu din inima curata — ca:

*Tierin'a se-i fia usibra,
 Er memori'a eterna! —*

(*Aparitiunile nedumerite*), ca se nu dicemu absurde in vieti'a si miscarea nostra politica nationala — s'au mai inmultitu cu un'a. Municipiulu romanu de *Hatiegu* in *Transilvania*, ieri alase deputatu pentru Diet'a din Pesta — pre *Lonyay Bela*, fiulu famosulu coticariu politicu si finantariu, a fostulu ministru presedinte conte *Lonyay*, a aceluia ce a pacalitu atatu de uritu pre romanii transilvaneni prin *cei patru mari diplomati* ai lor — cu *memorandulu din Blasiu!*

La acasta alegere, pre cum ni anuncia telegrafulu, tenerulu *Lonyay* a intrunitu dintre 284 de voturi — 118, fora contra-candidatu seu rivalu; va se dica a fostu alesu intr'unu cercu romanu cu unanimitate de voturi?

Cine ni va deslegi acasta enigma? ?

Ce au vrutu, ce atientescu acele 118 voturi, cari votara pentru unu strainu, absolutu fora inima si pricepere pentru *lipsele, interesele, suferintiele* si mile nostre de necesari?!

Ce au vrutu, ce intentiunea acele 166 de voturi, de buna sema totu numai romane, cari nu se infacisara si nu partecipara nici pro, nici contra unei atari alegeri?!

Noi — marturisimu ca, dupa cum conosecemu noi astadi situatiunea si statulu spiritulu in connatiunali nostri, numai un'a potemu se presupunemu, aceea ca: *sufletu de omu romanu nu mai*

are nici picu de incredere si sperantia in Diet'a si constitutiunea magiara de astadi, si ca prin urmare pre acasta cale nu mai astepta — de catu rey, er stramutarea numai de la altfelu de evenimente!

Nici noi nu asteptamu, si dupa esperintiele triste, ce facemu pre fie-care dia, nu potemu se asteptamu vr'unu bine de la starea de astadi a politicei si legelatiunei, — dar totusi nu potemu pricepe, cum s'ar pote curendu schimbá spre mai bine, spre binele nostru nationalu, acasta nefericita stare, candu noi mereu continuamu a dá la tota ocasiunea *cele mai rusinoase probe de nulitatea nostra politica nationala?!*

Nefericita retacire! — Fia ea pre sufletulu aceluor idioti politici, cari prin capritiele si ambitiunea loru prosta, au causatu confusiunea in bietulu poporu!

In *Gratiu*, „Romanismulu“ societatea studentiloru romanu de la Universitate, pre cum ni anuncia secretariatulu aceleia, a serbatu d'impreuna cu amicii ei, in modu catu se pote de solenu si demnu memori'a dilei de 3/15 maiu 1848. —

Reportulu despre solenitateta serbarei aceleiasi dile, d'impreuna cu deschiderea *Cabinetulu de lectura in Viena* din partea societati „*Roman'a juna*“, sosindu-ne pre tardiu pentru d'a pote fi publicatu in acestu nru, amintimu asta data numai atat'a, ca junimea nostra nationala studiiosa din Viena, pre catu este mai numeroasa si mai bine reprezentatoria a romanismulu peste totu, cu atat'a ea si asta data intru implinirea unei sacre detorintie nationale — s'a aretatu in tota privintia deplinu deuna de sine si chiar la culmea pusetiunei sale favorabile.

Intr'o corespundintia din *Berlinu* ni se anuncia, ceea-ce noi cu multa placere venimu a nota la acestu locu, cumea studentii de acolo au lasatu se se faca in capel'a romana din *Lipsea* unu parastasu pentru odihna sufletulu si intru memori'a eroului *Avramu Jancu* si aceluor 40,000 de martiri; le acasta solenitate au asistatu si studentii din *Lipsea*. —

Dupa „*Osten*“ din *Viena*: „*Pretotindend unde se afla romani austriaci, s'a serbatu diu'a de 15 maiu cu solenitate, s'au renoitu la acasta dia juramentele ce au facutu romanii*

nainte de 25 de ani causei loru nationale pr campulu libertatii; — adaugemu acestea, pentru d'a ne provocá la notiti'a de mai sasu si d'a constatá ca nu numai pre unde se afla romani austriaci, ci ori pre unde se afla inime, romane cu sentiu de vieta si onore nationali — s'a celebratu cu solenitate aniversarea lu 3/15 maiu 1848! —

Bunulu si dreptulu *Ddieu* se conserve si binecuvinte aceste inime tenere si nestricate, aceste spirite — setose de lumina, de adeveru si de dreptate, aceste caractere terbricioe!! *Unica sperantia ce ni-a mai ramasu in timpul greleloru ispite!* —

Pesta, in 21 maiu 1873.

In *Francia* adunarea nationala si-a reinceputu siedintiele luni'a trecuta; dar *dlu Thiers* pana a se intruni acest'a, fece ce ce fece, si si modificá si completá ministeriulu.

Esindu de la cultu si instructiunea publica *d. Jules Simon*, si *Goulard* de la interne, de sigur, pentru cae stricasera reu — eela cu intriga drept'a, cest'a cu stang'a. *Thiers* profitá de ocasiune, desparti instructiunea publica de cultu, si asiá facendu trei posturi vacante, numi la interne pre *Casimir Perier*, la instructiunea publica pre *Waddington*, la cultu permutá de la lucrările publice pre *Fourton*, er in loculu acestuia puse ministru nou pre *Berenger*. Dupa reporturile foiloru, toti trei cei nuoi, sunt *republicani moderati*, de program'a presiedinteli.

Dar cu acasta schimbare — nu pre sunt multiamiti — nici cei mai pronunciatu din drept'a, nici cei din stang'a, de catu dora cu atatu mai multu cei ce se apropia — si de un'a si de alta parte — spre centru. Cei mai de oatra extreme facu mereu la combinatiuni, si a nume *monarchistii* — ca cum ore ar pote resturná pre *Thiers*; republicanii — ca, cum ore ar pote medilosi spargerea adunarei si convocarea unei constituinte adeverate?

Dar insa — éca, in ce poporatiune se afla reprezentate diferitele partite, dupa programele anumite, in acasta adunare nationala, chiar si in urm'a ultimeloru alegeri:

Centrulu dreptei stá din 140 membri, drept'a propria din 150, drept'a estrema din 45; — centrulu stangei din 140, stang'a propria seu *Gambetistii* — din 120, stang'a estrema, din 50 de membri; face intrun'a 645 de membri. A fara de acestia se mai afla cam

FOISIÓRA.

La Jubileulu de 25 ani alu epocii istorice

Barnuti-Jancu.

Miscarea si energ'ia sunt semne de vieta pentru individi si pentru popora, er languidrea si indiferentismulu sunt nuntiulu debilitarei, degenerarei si apunerei.

Natiunea in alu carei sinu se manifesta cele doué virtuti „*vanitoriu de auru are, si prevedu prin secli a si inaltiare!*“ — er poporulu pre a carui frunte se observa inscriptiunea celor doué vitiuri, acelu pórta in sinulu seu vermele putrediei, care-lu va transmite prin tote fazele de destrugere, pana in abisulu apunerei. —

Speru ca va fi nu numai in interesulu tinerime romane de pretotindenia, ca se se sufulce o data si se arunce uritosulu tipu alu tangerii si siovairii, ci — de o data si intru interesulu tuturor Romaniloru, deca voiu presentá onoratulu publicu cetitoriu unele momente de vieta si de miscare, candu tinerimea romana din *Buda-Pesta* a recetit, si-a imprimatu in inima cu litore nesterse si a juratu ore-

dintia sempiterna trinitati „*libertate-egalitate-fratietate*“, sacra inscriptiune a drapelulu din 3/15 maiu 1848, pentru a caruia victoria nu si-au crutiatu sangele cei 40.000 de bravi ai romanismulu de pre cöstele, luncele, vüle si siesurile cetatei carpatine, a *Transilvaniei*.

Nu voiu ca se facu istoriulu dilei de 3/15 maiu 1848, caci e destulu de poporala, destulu de cunosuta si abundanta in consecintie de interesu si compolitu si nationalu. Dar chiar si in nepresentia acestoru scuse inca asi cercá, ca se declinu de la mene responsabilitatea naintea tribunalulu eternu, naintea adeverulu. Lasu deci acesta sarcina onorifica pre umerii aceluor'a, cari fusera martori oculari la consacrarea drapelulu sempiternu in acelu mintu alu eternitati, in diu'a de 3/15 maiu 1848, carea prin acestu actu s'a redicatu preste cele lalte dile comune — nu numai in analele latiniloru de pre pedisielu betraniloru *Carpati*, ci si in ale omenime intrege! Acesti veterani luptaci ai treime eterne sunt chiamati, ca se ne descrie memorabil'a istoria a dilei numite, atatu in trecutulu, catu si in presente si viitorulu ei. Asceptamu singuratecii, ascepta natiunea, ascepta omenimea, ca aceia, cari au facutu istoria, se ni o si tradée in descriere completa si rotundita; dorimu cu totii si

rogamu, ca *Leonidii* se folosésca vacantielu loru in ocupatiunea lui *Herodotu*; dorimu acest'a cu atatu mai tare, cu catu credemu ca cu totii sentimu lips'a dateloru secure si detaliate, a supra evenimenteloru petrecute pre marile Crisiuriloru mai cu o suta de ani nainte de timpul in care traimu, istoria triumviratulu libertatii romaniloru, a martiloru *Horia-Closca-Crisianu*, precum si dese lacune in multe periode din trecutulu nostru. Implinesca si fie-care detorintia! — er eu voiu cercá se descriu in câteva trasure istoria dilei de 3/15 maiu 1873, diu'a carea de la reinvierea generala a *Traianidiloru*, pre campulu de langa mica nostra Roma, poreclitu „*Campulu libertatii*“, — representa a doué-dieci si cinci-a rotire a pamentulu in ecliptica sa. —

Caldur'a e puterea care produce minuni naintea moritoriloru. Acest'a putere reside in totu natulu, de regula inse in proportiune intorsa facia cu etatea. Ordinarminte deci tinerimea este favoritul ei. Acest'a e chiamata a midiloci producerea de minuni in vieti'a poporaloru si a omenime. Junimea romana a produsu miscarea in 1848: ea a desceptatu in unu minutu unu poporu subjugatu, maltratatu si despoiatu, prin despotii conjurati, in decursulu multoru secli. Tinerii romani din 48 — ei cei d'anteu se desceptara si devenira

conscii de chiamarea loru. Au fetiorii de romanu din 1873 se nu fia demni — macar numai imitatori ai predecesoriloru loru?!

Aceia ni-au desemnatu calea si au inceput'o, er noi trebuie se o finimu. Se nu deseparamu in mediuloculu necesariloru, ci tienendu contu de puterile nostre — caci-au insemnate — se continuamu edificiuulu conceputu pre campulu libertatii in diu'a epocale de 3/15 maiu 1848 si apoi curendu inchiagatu cu sange romanescu. Deci ea, tinerimea din *Buda-Pesta*, si-a tienutu de detorintia santa, la indemnulu seu propriu, ca acasta diu'a serband'o, se-si manifeste simpatia facia cu principiale proclamate nainte cu 25 de ani pre malösole tiermuri ale *Tirnavelor*, si astfelu se premarésca umbrela aceluor 40,000 cari sangerara pentru validitarea eterneloru principie! Ea asceptá cu sete acestu momentu. De aceea coadunandu-se in 27 aprilu, 9 maiu a. c. si consultandu, a oteritu cu unanimitate a face din acasta diu'a — pentru sine diu'a de *pasci romanesce*, fiindu ca intr'aceea s'a desceptatu tota suflarea romana din indelungatulu somnu de morto.

Astfelu anume s'a oteritu: *I. Joi in 3/15 maiu a. c. la 10 ore a.m. se se celebredie in biseric'a romana unu parastasu pentru regele muntiloru, defunctulu Avramu Jancu si pentru*

100, cari se duc *nedependinti*, adaca ne-
ngagiati prin programa speciale — nici intr'o
parte deplinu. Acesti'a sunt cari pan'acuma au
impedeatu — pre d'o parte delaturarea lui
Thiers din scaunulu presidiale, d'alta parte —
dictatur'a lui Gambetta peste adunare. D'unu
scurtu timpu incoici' in sa si acesti nedependinti
seu selbategi, incerca a se organizá si disoi-
pliná printr'unu programu comunu, si — de
aceea nime nu este sicuru cá, ce óre va aduce
diu'a de mane? —

In *Spania* — am aretatu, in nrii prece-
dinti cá, guvernulu republicanu de astadi a re-
esitu cu o majoritate imponente; dar acestu
triumfu tare se devalvédia prin scirea nóua,
cumoa la alegeri n'au participatu dintre aleg-
torii indreptatiti — mai multu de 35 procente;
adaca dintre cam trei milliõne de alegatoriabi
au votatu 1.250.000. Cu tóte aceste, republica-
nismulu a luat unu aventu fõrte potericu;
cáoi precandu la alegerele de anu in augustu,
cáoi cam 80 de deputati si republicaniloru, intru-
niseru abia 380.000 de voturi, acuma numerulu
votantiloru in partea republicaniloru se urca la
1.140.000! — intrunindu asiá-dara, cele lalte
diferite fractiuni, impreuna abia 110.000 de
voturi! —

Dar desastrela cele mai mari ale Spaniei
sunt, cáci ea — bé'a, nici pana astadi nu póte
fi pacificata. Bandele Carlisle continua a se sus-
tiena in munti, si — candu pre unu momentu
se imparu sparte si alungate, iute ele se sciu
concentrá si cásciga vr'o batalia, prin ce tler'a
intréga o aduce in perplessitate. Asteliu in 5
maiu, Carlisle la *Eraul* — fora veste impresio-
nara pre colonelulu *Navarro*, ce avea numai 1200
de armati, si-lu batura, prindindu-lu cu inca
64 de ofiari si cu 3 tunuri! Astadi se dice cá
Carlisle dispuna de o armata de 15.000 de
õmenii bine armati!! —

Starea bursei de Viena, — este inca de-
parte d'a se fi indreptatu, pe langa tóte colo-
salile ajutoria ce i se intindu pre fia-care di.
A peritu increderea; deci nime nu mai cutésa
a se ingagiá, a-si ingagiá pucin'a avere si onóre,
ce a potutu scapá din naufragiulu celu mare!

Dau'n'a, ce a causat'o cris'a si catastrofa
de acum 8 zile, din dia in dia se aréta totu mai
mare, si — numai Ddieu póte se scia cá, la care
marime se va urcá pana in finitu! Precandu
la inceputu dau'n'a se credea de 60 de milliõne,
mai apoi — cu ingroziri se sminteau 300 de
milliõne, curendu se vorbiá de 600, ér astadi
dejá sunt constatate 800 de milliõne perdute! —

Candu omulu cetesoc cu atentatiune cele
ce mereu resuffa despre bursa, intr'adeveru lu
cuprinde gróza, si scórba! Par cá intréga viét'a
de statu, in cerurile mai nalte, a devenitu unu in-
stitutu si o maiestria pentru d'a insielá si jáfui
— multimca cea simpla!! —

== Dupa scrirele directe ce avemu de la
Dunarea de diosu, pre malulu dreptu, si a nu-
me a Turciei despre *Vidinu si Lomu*, de curendu

prorupse Choler'a intr'unu gradu ce insuffa
spaima generale; de unde in Romania, unde
pona acuma starea sanatatii este buna, se gra-
bira a infintiá Carantina. — Nici la noi in Un-
garia inca nu s'a stinsu acésta epidemia, pre-
cum aréta reportulu oficiale, ce tocmai se pu-
blicá mai ieri si dupa care de la 1 pon' la 15
maiu, in 102 comune s'au bolaavitu 1060 de
colera, ér casuri de mórte au fostu 546. —

Pesta, in 20. maiu n.

[a] *Minunatu si — fõrte caracteristicu!* —
Cu incheierea primulu periodu alu sesiunei
Dietai unguresci presinte, mai tóte foile ma-
giare si magiarõne, tora diferentia de colóre
politica, pronunsiara cá, de la 1866 in cóci nici
unu periodu alu legelatiunei n'a fostu atátu
de bine folositu si de rezultatu atátu de bogatu
pe terenulu activitatei sale, ca si celu tocmai
incheiatu!

Si intr'adeveru, déca privim luorãrile
terminate, precum le insirá dlu *Bittó*, presie-
dintele Casei reprezentative, in cuventulu seu
de incheiere a periodulu primu, — nu potemu
negá cá s'au facutu multe. Dorere in sa, si de
o mia de ori dorere, cá — dintre tóte acele
multe, nóa Romaniloru specialu, progresulu
si dezvoltãrri nostre morale, nationale si mate-
riale — *nici un'a nu ni e pricidisa*, nici un'a
nu ni corespunde lipseloru si dorintieloru celoru
mari vitali!!

Si asiá noi si la acésta ocaziune, din
acestu incidinte am avé se intrebãmu — in susu
si in diosu — cu tóta cea mai doibsa si dore-
rõsa seriozitate: „*Ei bine, cum stãmu? ce sun-
temu — noi in acésta tíera, unde numerãmu
intre cei mai vechi locuitori, unde am contri-
buitu pururã, pentru conservarea ei si a tronu-
lui — atãt'a, séu dóra mai multu de câtu ori
care altu poporu — cu sãngele, cu munc'a si cu
pung'a?*!”

Domniloru de la putere, — domniloru ce
faceti legile si croiti sãrtele, aduceți-ve a minte
de noi si de dreptulu nostru, déca mai tieneti
ceva la Ddieu si sufletu! —

Ér o vorba cu on. „M. Polgár”,
respective catra dlu (M—n) de la acél'a!

Noi traiamu in credintia, cá dlu
M—n pricepe bine limb'a romanésca, si —
fiindu cá-lu vedeamu scriindu bine un-
guresce, ne bucurãmu cá, va sé ni fia fi-
delu interprete la publiculu magiaru,
atátu pentru cele bune, cátu si pentru
cele rele ce scriemu despre ei si faptele
loru. —

Ne-am insielatu. Dlu M—n nu pri-
cepe romanesc; — cáci a supune, cum-
ca mistifica si ascunde din adinsu, pentru
ca sé ne póta denunciá si blamá mai
usioru nainte publiculu magiaru, —
acést'a nu ni este permisu.

Pricepemu pré bine cá, celoru de la
„*M. Polgár*,” ca unoru magiari din crescutu
si pona'n calcãni, magiari si numai magiari,
— nu póte sé li fia placutu cele ce scri-

serãmu noi in fruntea nrului 31. despre
cele intemperate in Districtulu Fagara-
siului; pricepemu acést'a pré bine, pre-
cum si aceea cá — se potea considerá
de unu impulsu si meritu patrioticu ma-
giaru, a ne apucá si a ne combate cátu
mai ageru nainte publiculu magiaru:
insa — marturisim cá am fi asteptatu,
si ne-am fi simtitu — chiar combatuti,
fõrte fericitu, sé vreamu vedé pre dlu
Moldovanu facendu-ne onórea si drepta-
tea, d'a ni traduce macar pasagiale princi-
piali din cuventu in cuventu in organulu
seu, ca aseliu stimabilulu publicu magiaru
— dupa in se-si ale nostre, genuine cu-
vinte sé fia fostu in stare d'a pronunsiá
asupra nostra sentintia a condamnãtoria!

Ce óre in sa sé fia, de dd. magiari
fora diferentia de partita, si asemenea
cei-ce apartienu la ei, o data cu ca-
pulu nu vor a ni publicá cuvintele
nostre proprie, ci — pururiá numai
nise estrase defectuõse séu traduc-
tiuni chiar false, apoi pre temeulu
acestor'a, pe acésta basa atátu de sla-
ba si atátu de pucinu morala, dau
cu pintenii sburdatiunei loru in noi!

Noi trebuie sé credemu, alta nu póte
sé fia caus'a, de cátu — *sentirea poterei
colosale a argumenteloru nostre, senti-
rea cá — prin publicare genuina — chiar
ei s'ar blamá in ochii poporulu ma-
giaru, inca necoruptu de totu!*

„*Romanii se folosescu de dreptulu
loru naturalu, de libertatea loru, si —
éta intrevine o alta natiune — dicendu-
li, cá aceea este opritu de lege. — Asiá
vorbesce Albina.*”

Sé faceti bine si sé iertati, candu
venim a Vi spune, cá „*Albina*,” vor-
bindu despre decisiunile Fagarasului,
nu cum dice dlu M—nu, ci éca — asiá
a vorbitu:

„Nu-si mai aducu domni a minte, cum
noi, atunci candu se delibérã in Dieta asupra
legiloru concerninti, repetindu li-am accentuat
cá — legea fora basa morale de dreptu, este o
dispositiune despotica, carea — intre tóte im-
prejurãrile dóre si vatama, dar dupa logia
luoriloru, nu se póte estinde mai de parte,
de cátu pona unde ajunge fortia fisica, si — in
minutulu ce incéta acést'a, incéta si ea.”

„Poteti, dvõstra, domniloru magiari, d'o
mia de ori sé diceti, cá ceea-ce voi impuneti
poporiloru, este lege; nime nu vi va disputá si
negá cá — este lege, dupa form'a, dupa constitu-
tiunea võstra, pre cum nici voi n'ati outesatu
sé negati cá legile absolutismulu de la 1849
pon'la 1867, dupa forma, dupa form'a atunci in
vigóre, au fostu legi, si pre cátu potea a fostu
la spatele vore le-ati si observatu cu acum-
petate: in sa — *dreptatea senoura e, carea face
legea santa*, carea insuffa respectu si impune
supunere si fora fõrtia. De ce dlu ministru
magiaru de interne nu intreprinse a dovedi ro-
maniloru din Fagarasu, cá — ceea-ce elu pre-
tinde facia de votulu si suspinulu si protustulu
loru naturalu — este dreptu, este morala, esta
folositoru si fericitõriu pentru natiunea si na-
tionalitatea romana?!”

„*Hu!* — vor dice stepanii „*Noi lege
avem*,” si punctu!

„Da, domniloru; numai cátu — vedeti,
cá legea dvõstra intr'unu municipiu, creatu
dupa dictaminele inimei võstre, se tacésia de
— *nalege*; pentru cá ea apésa si impedece, in
locu sé nainte dezvoltarea si fericierea publica,
omóra si nimicesce, in locu sé invia si intarés-
ca spiritulu poporulu!”

„A trecut timpulu, candu ajungea a
dice: „*Asia este porunc'a!*” — si toti se plecãu.
Astadi, cá existintia statulu pretinde cu multu
mai multe si mai grele sarcine si sacrificia
material de la poporu, si poporu pretinde drep-
turi politice — atãtea, in cátu prin ajutorulu ace-
lora sé póta fi in stare d'a portá cu cevasi usiu-
rime acele grele sarcine.”

In scurtu vorbindu: *Leges aveti, dreptate
n'aveti*: Ne plecãmu legii de nevoia si — de
sicuru se vor plecá si fratii Fagarasieni; dar
— *numai de nevoia!* Pretindemu in sa *drepta-
tea* — pentru voi si pentru patria si umani-
tate!”

En face bine dlu *Moldovanu*, déca pri-
cepe romanesc si doresce a ne aretá pub-
liculu seu magiaru in adeverat'a nostra
facia, — face bine si traduca si publice
vorba ninte aceste cuvinte ale nostre!
Las' sé ne judece amabil'a magiarime
dupa adeveru! —

Dar — inca un'a ni insinua „*Magy.
Polgár*” pe nedreptu. Dice cá *Babesiu* a
fostu, carele a ruptu batiulu peste pas-
sivitate si a pronunsiatu, cá *passivitatea
nu póte sé fia politic'a unei natiunei*. . .
Si astadi — elu, *Babesiu*, se pune a ape-
rá acésta politica, si inca dupa unu ac-
tu, care nu póte fi aprobatu de cátra
nici unu patriotu bunu!

Cá — nu suntemu patrioti buni,
dupa conceptulu patriotismulu magiaru
o scim, si — si o cetimã — nici chiar
in „*Magyar Polgár*” pentru prim'a óra;
— dar cá noi am fi aretatu candu-va
cumca *passivitatea nu póte sé fia politic'a
natiunei*, — acést'a negãmu. Din contra
la 1869 chiar noi am pledatu pentru
passivitate, crediendu cá — si romanii
ardeleni, dar si domni magiari vor pri-
cepe cá — *ce va sé dica acést'a!* Cá
adeca va sé dica: *nerecunõscerea con-
stitutiunei, si guvernulu;* — *dechiara-
rea de resbelu morala in ambele partii.*

Ne-am insielatu. N'a priceputu nici
unii si nici altii. Si — atunci am disu;
*Ei bine, decãtu o passivitate mintinõsa,
mai bine o activitate pe facia, macar cátu
de slaba; caci celu pucinu nu vom adormi
cu pusc'a'n mana si — cei sireti nu
võr poté sé ne pacalésca — cu duoi bani
in trei punge.*

Ambele politice sunt numai strata-
geme, aplicabili dupa imprejurãri. —

Acést'a a fostu si — este si va re-
mané convictiunea nostra; asiá am spli-
catu si recomendatu — la 1869 passivi-
tatea, la 1872 — activitatea, fora a fi
in cea mai mica contradicere.

Éra in nrulu 31, candu ne puserãmu
sé esplicãmu si justificãmu conosciutele

Ciceronele romaniloru din Oriente, fericitulu
Simeone Barnuti, precum si pentru conosci
loru, *cadiuti in lupt'a de libertate, egalitate si
fratietate, si la acésta ceremonie sé se invite totu
onorabilulu publicu romanu din loco; 2. La
dõue óre d. m. in acéstasi dia sé se arangiedis
o petracere in muntii de langa Buda, in mem-
ria trecutulu gloriosu, si intru onórea aceloru
bravi luptaci, cari fura destinati a superstã
acea lupta a democratiei contra despotismulu,
a adeverulu contra mintiunei, la care petracere
mea sé fia invitatu publiculu romanu intregu.*

Cu esecutarea acestoru concluse s'a insar-
cinatu unu comitetu de patru insi, care comitetu
si-a datu tóta nisuintia ca sé corespunda
mandatulu primitu si sé satisfaca entusiasmulu
si romanesci resolutiuni a tinerimii.

In primulu loru pasu inse intempnara
dificultati piramidalminte opuse conclusulu
primu si cari pareau a fi neinvigibili. Ele nime
sperantia d'a poté serbã parastasulu.

Parochulu romanu localu, parintele *Micu-
lescu*, a fostu primulu, care in potentia sa te-
mere d'a se compromite, a denegatu indeplini-
rea ceremonieloru bisericesci pentru odhnirea
suffeteloru celoru cadiuti in lupt'a dreptatei. Elu
deci ne-au indrumatu la greci, ca sé li cáscigãmu
invoirea, ceea-ce érá tocmai neposibilu
de óra-ce chiar acuma ei stau cu romanii in

procesu de despartire. Este tristu si pré tristu,
candu unu preotu — nu póte sé se apropia de
altariu si sé-si faca detorintia chiamarei — fora
permisiunea unoru omeni ce nu cunoacu, nu
considera acea detorintia!

Este tristu — candu unu preotu n'are
dreptulu ce i compete in bisericã; si asemenea
tristu este, candu õmenii sunt fricosi, de nu cu-
tédia a-si aperá dreptulu loru! Pacinu dau
domni pre cei fricosi, ii favorésou numai câte-
va momente ca pre sclavii loru, apoi ii descon-
sidera si — alunga batjocuriti! Unu reu mare
este si aceea, cá multi õmenii ai nostri se ingri-
gescu *namai de presente*, ba chiar numai de mo-
mentu, fora a se scooti in cátau si de viitoriu,
si mai alesu de viitorulu celoru ce au sé li
urme, dupa cum faceau parintii si protopa-
rintii nostrii.

De compatimitu sunt, cá nu ii misca
esemplele de tóte dilele, cari li areta cá domni
ii favorésou numai pana ii potu folosí de unelte,
ér dupa ce 'si-ajungu scopulu, ii impingu la o
parte! D'am invetiá odata a-ne pretiui, a ni
cunoasce poterile, a lucrá independinte si reso-
lutu, si — cevasi mai multu pentru viitoriu! —

Tinerimea romana din locu inse pentru
refusu — nu a desperatu, ci a cercatu a fortia,
ceea-ce de bunu voia, din sentiuulu detorintiei —
nu vré sé mérga. A rogatu pre singurteci comu-
nuni, ca sé o spriginésca intru esecutarea pro-

pusulu seu. Dar tóte ramasera in desiertu, cáci
cei mai multi se temeau a-se intrepune, clasifi-
candu acesta pia dorintia de o demonstratiune
politica contra stepãrii! Bagãma pentru cá
— sentiau cumca acést'a ar merita-o.

Intr'aceea tinerimea nu s'a opritu nici
aici, ci s'a adresatu catra dlu preotu campestru
B. carele inca s'a scusat cá pre langa tóta bu-
navointia sa, nu póte a ni satisfaca cerere.

In urma si-a luat voia a-se indreptatã
chiar catra alte comune bisericesci, neromane
(!), cari inse o indrumara la romani, nepo-
tendu a-si aplicá motivulu, din care i s'ar po-
tea denegá implinirea acostei pie dorintie — la
noi a casa!

Asteliu s'a denegatu din partea bisericiei
create, atátu romane cátu si neromane, impli-
nirea rogatiuniloru bisericesci pentru odhn'a
aceloru suffete crestine, cari au suferitu mar-
tiriu pentru triumfarea adeveruriloru eterne,
pentru tron, patria, natiune si omniimã!!

Aruncati din bisericã si abandonati de
catra preotimã pentru acestu nevinovatu si piu
desideriu, ce sé faca tinerimea al't'a, de cátu sé
se indestulésca a-si manifestá reverintia facia de
umbrele martiriloru nostrii si ai omniimã —
in o casa privata si — fora preotu.

In o atare situatiune, dnulu *Babesiu*, avú
bunavointia a-i deschide usile cancelãrii sale

de la Redactiunea acostei foi, si a-i-o dá la di-
spusatiune. Aici s'a redicatu unu altariu, de a-
supra caruia se asiedia portretulu lui *Jancu*,
langa acést'a — pre alu lui *Horia, Closca* si
Crisianu, pre cari spre mare bucuria le gasira in-
tre gazete si hãrtii, la delaturarea acestor'a din
Cancelãria. Tóte acestea se imbracara in doiu
si se ornara cu tricolorulu nationalu. Se aprin-
sera apoi mai multe lumicãri si tinerimea romana
din locu se coadunã in giurulu acestui panteonu
de martiri, in numeru considerabilu, cu adeve-
rata pietate crestinesca si romanésca, ca sé-si
manifestedie simtiementele de stima, reconos-
cintia si adorare catra aceste umbre sacre, cari
representau memori'a aloru multe diaci de mii
de martiri ai adeverulu eternu. Ceremonia s'a
inceputu si finitu intre cantãri nationali si oca-
sional. Unu bravu tineru romanu, dlu G. M.
a tienutu unu discursu despre insemnatatea di-
lei, reimprospetandu tinerimei principiile, cá-
roru a juratu romanimea credintia sempiterna
in campulu libertatei, acum 25 de ani, si acce-
tuandu momentuositate fericitiloru *Barnuti*
si *Jancu!* In urma tinerimea coadunata s'a in-
departatu, entusiasmata si indestulata, ducendu
ou sine placut'a consciintia, cá totui i-a succésu
a realisã macar in esintia ceea-ce si-propusesse
si 'si-tienea de detorintia; vrendu asteliu a
aretã celoru ce ar trebui sé-o soie, cumca tiner-
imea romana de astadi este de acelasu spiritulu —

voturi ale reprezentantiei Districtului Fagarasiu nici n'am apermis passivitatea nici activitatea, ci — *moral'a si dreapta-tea eterna — facia de despotii si tiranii incapatinati*, cari — mintiescu ca sunt liberali si patrioti, pre candu in inim'a lor nu este altu mobile, de catu — *ne-satiulu si orgoliulu loru natiunali*, si — nu cunosc altu argumentu, de catu — „*Sic volo, sic iubeo*,” sub fictiunea de lege. —

Spune acest'a dle Moldovane, onor. publicu magiaru! —

Diet'a Ungariei

Amintiram in urulu precedentu despre sedinta de sambata in 5/17 maiu si despre rescriptulu regiu, prin carele periodulu antaiu alu Dietei de facia s'a incheiatu, si s'a deschisu in data alu 2-lea. Dar acea sedinta de sambata mai avu si alte incidintie ce merita a fi notate. Asia credemu ca merita sa luam cunoscintia despre o interpelatiune a deputatulu *Kiss János*, in privint'a barbariei, cu carea se esecuta darile in orasiulu *Satmarului*! — Dar deca toti deputatii si ar face detorint'a si ar spune despre vaerările poporului de pretotindenia pentru asemenea barbaria!!

Si mai vertosu trebuie sa aducemu la cunoscintia onorabilulu publicu alu nostru cele s'au petrecutu la deliberearea a doue petitiuni, ambele din partea comitatulu *Zarandu*, despre cari la timpulu seu am fostu publicatu reporturi detaiate.

Adunarea gen. a comitatulu — curatu romanu — *Zarandu*, pe temeiulu dreptulu seu ne-alienabilu, dreptulu d'a pricepe ceea-ce se luca si decide despre elu, a luat unu concludu, cumca cele ce se oterescu in congregatiunile sale generali pururia se se splice adunării si in limb'a comitatulu, adeca cea romana, si adeca — deca supremulu comite n'ar fi in stare a face acest'a, apoi s'o faca vice-comitele. Ministrulu de interne s'a pus si — a nimieitu acesta oterire! Firesce, dupa conceptele de dreptate si libertate magiara, — ce lipa are poporatiunea si reprezentantii legali ai ei, se soie, ca — ce se decide despre ea! — Intr'a-aceea dlu ministru *Tóth* — s'a dusu cu Ddieu, si i-a urmatu contele *Szapáry Gyula*, la carele asemenea s'au facutu pasi pentru acea cestiuno, si densulu — cevasi dora mai pucinu magiaru-constitutiunali si liberalu, a recunoscutu dreptulu poporulu d'a pretinde ca cele ce se decidu despre elu, se i se publice in limb'a sa. Dar comitatulu cu o cale a facutu si la Dieta plansore, si acea sambata ajunse la ordinea dilei.

Comisiunea petitiunaria — dá dreptu ministrulu *Tóth* de mai nainte, pre catu elu a casatu concludulu comitatulu.

Dlu Dr. *Hodosiu* — aminti ca caus'a s'a decisu prin noulu ministru spre multamire si ceru deci ca petitiunea se se puna simplu in archivu. Dar comisiunea tiená mortisiu ca min. *Tóth* a urmatu dupa lege, si ca deci petitiunea

este ne'ntemeiata! Supremulu comite, deca vré pôte se vorbésca si se enuncia conclusele si in alta limba decatu cea magiara, insa a-lu de-oblegá nu este permis!

Deci se primi propunerea comisiunei. Asia 'si facu domni nostri de capu! —

O alta petitiune totu din *Zarandu* se plange pentru denumirea unu *neromanu* de supremu comite in acelu comitatu curatu romanu, provocandu-se la § 27 din legea pentru egalitatea natiunale, care dispune ca, in comitate cu maiortate nemagiara dupa potintia se se numésca de supremi comiti — individi cari sciu deplinu limb'a poporatiunei.

Comisiunea tiene ca — prin acesta lege guvernulu n'a fostu obligatu a numi romanu; deci propune respingerea.

Se redica disputa mare din partea stangei extreme, din considerantele ca, dlu *Hessler*, noulu supremu comite de *Zarandu*, la anulu 1848/9, ca soldatu imperatescu cu arma in mana s'a luptatu contra Ungariei, ér acuma s'a pus in fruntea unu comitatu de prefeptu!

Guvernamentalii apora pre atacatulu supremu comite — parte cu argumentulu ca, petitiunea nu se plange de catu numai din punctulu de vedere alu natiunaltatei; parte cu aceea ca, dlu *Hessler* la 1848/9 n'a fostu fiu alu patriei unguresci.

Se scolaru si deputatii romani *D. Bonciu* si *Dr. Hodosiu*, nici unulu insa*) ca se spriginésca petitiunea seu se combata opiniunea comisiunei ci — dlu *Bonciu* pentru d'a spune Casei ca de si densulu primesce propunerea comisiunei, totu crede ca — dispusetiunea din lege este intru interesulu si pentru consideratiunea natiunaltatiloru, din care cauza elu rogá, ca alta data se se tióra contu de pretensiunea maiortatii natiunale din comitatu.

ÉR dlu *Dr. Hodosiu*, dupa cum insemnara foile, intari numai, ca comitatulu nu din alta cauza, a redicatu plansore, de catu pentru ca dlu *Hessler* nu e romanu!

Astfelu apoi se primi cu mare maiortate propunerea comisiunei petitiunaria.

Din aceste casuri inca o data ne potemu convinge, catu de reu sunt si tractate, si apurate cauzele nostre in Diet'a magiara din Pesta!

Cine — dupa atari experiintia va mai poté crede ca acesta legelatiune are chiamare si dispositiune a fi drepta si ecitabile cátra romani, si asia ca este legelatiunea nu numai legale formale, ci si morale a nostra?!

In sedinta de luni 7/19 maiu, cea d'antaiu a periodulu alu 2-lea, s'a constituitu Cas'a, alegendu vice-presiedinti, notari si cuestore — totu pre cei de paua aci, si apoi tragendu la sorti pentru cele 9 sectiuni. In fine s'a decisu, a se inmulti nrulu notariloru cu unulu, pentru carele se se faca votare in cea mai de aproape sedintia. —

Siedinta casei representative de ieri, adeca *marti in 20 maiu*, inca a fostu — prin unele incidintie, de mare interesu.

*) Dupá reporturile foiloru mag'are. Red.

Deputatulu *Horánszky N.* interpelá pre ministrulu de justitia *Dr. Pauler*, in privint'a unoror cambiale secestrate prin judecia, pre cari insa Ministeriulu — fora nici unu dreptu — le a datu falitulu, prin ce a pagubitu pre creditor!

Min. *Dr. Pauler* racunoscu gresiel'a, dar se trudi a-o scusa; insa Cas'a nu voi a trece simplu peste casu, ci 'lu-puse la ordinea dilei pe sambat'a viitoria. Unu lucru ne mai pomenitu in er'a noua! — Intemplarea compromite mai vertosu pre dlu *Csemeghi*, secretariulu de statulu si ablegatulu — din *Pecica*, cottulu *Aradulu*! —

Altu obiectu, carele a facutu o impresiune afunda preste totu, a tostu propunerea dlu *Simonyi E.* din stang'a estrema, pentru indrumarea guvernulu, ca in data se presente unu proiectu de lege pentru crearea unu Bancu natiunale magiara, independinti de *Vi ena*.

In fine min. de interne, contele *Szapdry* respunse la interpelatiunea lui *Kiss János*, despre denumirea dlu *Hessler* de supremu comite in *Zarandu*. Esceleati'a sa magiara, respingendu argumentulu politicu, adusu contra personei lui *Hessler*, in catu pentru plansorea romaniloru, ca nu s'a numitu in comitatulu loru, supremu comite din sinulu loru, — spune francu, cumca dupa lege n'a fostu obligatu ministeriulu a denumi romanu, si apoi adause — intre aplause frenetice din drepta si din stang'a centrale — ca, in faci'a celoru ce se intempla in *Fagarasiu* si *Zarandu*, „*guvernulu trebuie sa privighiedie bine asupra interesulu de intregitate a acestora municipia!*“

Adeca — dlu ministru dice, si Cas'a magiara aplaudu in scomotu, ca municipale romane nu merita incredere si asia nici in frunte-si barbati de natiunaltate loru! — Astfelu domni magiari oredu ca vor cáscigá si pacificá spiritele romane! — Ei — orbiti de Ddieu nu vor se pricepa ca — tocmai neincrederea ne instraina si cauta sa ne instraine!! —

S'a votatu dupa acest'a pentru alu 7-lea notariu si s'a alesu cu — totalitatea voturilor (236) — ér o aparitiune nemai pomenita in er'a noua, — dlu *Huszár Imre* din stang'a centrale! Cu atata sedintia s'a incheiatu. —

Reproducema dupa „SEMENATORIULU“ de Berladu, urmatóri'a pré interesante insciintiare:

„Confederatiunea Latina si Bibliotec'a latino-romana in Roma.“

Antagonismulu intre cele trei mari rase europene, nici una data nu fu pronociatu ca si adi.

Germanismulu, betu de sangele ce beuse, visedia noue conciste pre contulu Romanismulu; — *Slavismulu*, retrasu in visuin'a sa, se prepara in accepterea dilei dorite, in care asemenea unei lavine, ce cadiendu de pre piscurile montelui *Albu*, nemicece totu ce i stá in cale, va cadé asupra, Europei — *Latinismulu*, in parte-si deschide noue rane, inainte de a fi inchisu pre cele vechie, in parte dorme.

Pericululu e mai amenintatoriu pestru *Latinismu*, si chiar elu ce ingrigesco mai puciniu!

In mediloculu unei asiá triste situatiuni, in vederea unu presente umilitoriu, si a unu venitoriu negru, unu fiu alu Mamei-Patrie, alu Italiei, concepa o nobile si divina ideia *Confederatiunea raseloru latine*.

Acesta ideia fu dezvoltata in opulu pré importante, tiparitu in Turinu sub titlulu: „*La Confederatiunea latina*.“ Opulu „*Nou'a carta a Europei*“, de *Enricu Amante*, speru se lu potu oferí romaniloru in traductiune, impreuna cu unu altu opu interesante „*Lalliance latine*“ de *Orsini*.

Diarulu „*Confederatiunea latina*“ intra in alu treilea anu alu esistintiei sele. Nici unu diurnalu nu si a impusu o misiune mai santa, nici unu latinu nu si a alesu unu apostolatu mai sublimu, ca autorele „*Nouei carte a Europei*“, si ca redactorele „*Confederatiunei latine*“, „*Confederatiunea latina*“, ese in *Macerata* (Italia), si costa la auu 4 franci in argintu, séu doi fiorini in bacnote austriace.

Confratele *Brutu Amante*, directorulu diarulu in cestiune, concepa una alta ideia mare: *fundarea unei bibliotece latino-romane in Roma*.

Prin urmare tote cartile ce i se vor transmite, vor fi anunciate in diurnalu, si depuse in bibliotec'a latino-romana, care va cuprinde tote opurile posibile antice si moderne ale tuturor natiuniloru de ras'a latina.

Atatu „*Confederatiunea latina*“, catu al „*Bibliotec'a latino romana*“, mi place a sperá, ca voru fi imbracisiate, si sustinute cu caldura de cátra romani.

Al Signore
Brutu Amante *Macerata.*
Italia. *(Marche.)*
NB. Diarele romane sunt rugate sa publice acestu avisu.

Citimu in „Reform“ cea magiara de aici,

despre o epistola deschisa, ce a adresatu Redactiunei de la „*Albina*“ dlu *K. Nagy Sándor*, secretariulu reuniunii pentru ajutorarea juristilor magiari de la *Academia* de drepturi din *Oradea-mare*, — i cestiunea de atatea ori atinsa si rectificata in foia nostra, despre denunciarea dlu juristu *L. G. din Bausi*, prin colegulu seu *Zah. Rocsinu*. Epistola deschisa, in numele reuniunii dechiera — facia de denunciarea publicata in nrulu 23 alu *Albinei* — de neadeveratu, cumca juristulu *G. Lazaru* ar fi produsu atestatu falsu de paupertate, caici acelu atestatu a fostu deplinu autenticu, cu sigilulu orasiului si cu subscriptiunile — judelui, notariulu si a preotulu gr-orientale; — dechiera mai de parte de falsa aretarea, cumca „*domni magiari*“ candu va ar fi insultatu si desconsideratu pre junii romani cei bravi. Ni spune, ca reuniunea subvotiunedia 8 teneri, si intre acestia 6 sunt romani, ce este dovéda destula, ca romanii nu sunt desconsiderati. Ni spune, ca si tenerimea romana s'a indignatu de acea ne'ntemeiata denunciatiune, a

chiar si intocmai casi cea din 3/15 maiu 1848, — numai cu atá'a diferentia, ca la 48 poteai numerá tinerimea intieleginte pre degetele maneloru!!

Astnodu s'a satisfacutu punctulu primu alu concludulu din sedinta de 9 maiu a. c. Remane ca se se mai indegete esecutarea concludulu alu doilea. —

La esecutarea acestui concludu se presentara greutáti duple: *timpulu nefavoritoriu si indiferentismulu* purcesu din frica, frica — nu scimu — de man'a ceriului, séu a magiarulu?! Destulu ca atatu barometrulu, catu si termometrulu conspirasera contra festivitatiei; cu tote nu erau contrari asiá de puternici, in catu se fia pretinsu unu sacrificiu ecuivalinte sangelui celoru 40,000. Asertiunea au documentat'o esemplele. In daru, caici cei cari escugetau la subterfugia, esplotara ocaziunea pentru d'a pluti pre doue lutrii, dintre cari ambele cadiura si se — cufundara in blamagiu!

„*Cu mare placere am aprobatu pasiulu tinerimei si voiisi am fi participatu la acesta serbatóre de redescaptare natiunale, inse n'am potutu a-ne espuns pericululu — se'ntielege, d'a-ni contrage vr'unu morbu, — ér neci de catu altu ceva;*“ — *asia dicu acestia* — romaniloru, adevverulu inse pôte se fia si mai altfelu de temero. Nu astfelu faceau — domniloru, parin-

tii nostrii; ei nu cugetau si nu se ingrigiau numai pentru astadi, ci — si pentru mane si mai alesu pentru viitorulu copiiloru loru! Óre candu ne vom desbraca de acesta daunósa oportunitate, carea ne conduce la indiferentismu, degradare si perire?!

Dar nici acestu fenomenu tristu n'a descuragiatu brav'a tinerime din locu, ci ea a remasu consecinte si resoluta, deal din multe parti a fostu indemnata, ca se abdica de la acestu propusu, — unor'a anunciandu-li-se ca au se faca acusi esame, altor'a ca acusi au d'a recurge pentru vr'unu postu, etc. Tote fura fora ofeptu, caici ea voiá se arete ca — assiste si — cugeta. Credemu si speramu ca acest'a tinerime va remané consecinte acestoru principie, ca va pasi cu resolutiune pre calea apucata, ca i — este cea adevverata, este calea cunoscintiei de interesulu si demnitatea romana!

Conformu concludulu, dupa amédi s'a concentratu in muntii de langa *Buda*, la otelulu „*Fasanu*“, o cununa fórte frumósa si numerósa de romani verdi. Presiedintele comitatulu arangiatoriu deschise serbatorea prin unu discursu, desfasiurandu si aci insemnetatea serbatórei si invitandu pre confratii sei romani la asemenea resolutiune, constantia si unire in tote intreprinderile natiunale, cari nu preste multu timp vor cadéa pe umerii loru.

A urmatu dupa aceea petrecerea, variata prin piese si cantári natiunali si ocazionali si prin toaste in memori'a martiriloru si pentru sustinerea principialoru Romanismulu; s'au estinsu aceste toaste atatu asupra celoru din 1848, catu si a celoru de nainte de 48, precum si in onórea si indelungat'a viétia a tuturor celoru ce pentru patria, limb'a si natiunea romana, si sacrédia averea, tempulu si poterile. Petrecerea cordiala a duratu pana dupa mediulu noptii, candu voiósi tinerime, multiunita ca totusi a reesitu a-si impliaf propusulu, incantata de suvenirea dilei de redescaptare a Romanimái, se puse in miscare catra casa.

Confratii din *Aradu* suprasera pre tinerimea pestana, in momentele acestei serbári, printro telegrama salutatória, carea se primi mai tardiu dar cu bucuria generala.

Mai este de insemnatu ca spre bucuria generala a tinerimei, splendórea serbatórei s'a redicatu prin presintia dlu *Babesiu* uniculu dintre betranii nostri, carele nu s'a temutu de — disgratii'a celoru ceresoi! Dsa la acesta serbatóre jubilara printro toaste a le sale, rostite in trei runduri in tipu de raspunsuri si resunete, a storsu si cu acest'a ocaziune admiratiunea, si a puceritu inim'a intregi tinerim; Dlu *Babesiu* ni-a indegetatu in terminii cei magiari momentuositate dilei de 3/15 maiu, in cauzele si consecintiele sale, schitiandu-ne totu

de odata direptiunea justei nostre lupte si redicandu preste tote si recomandandu-ne energi'a, consecintia, resolutiunea si unirea in lupt'a pentru naintarea si prosperarea romanismulu. Cuvintele Dsale — totu natulu pricepsa ca procedu din inim'a unu expertu, inse cu foculu tineretiei si se inprimara cu litere nesterse in pepturile fragede si nestricate. Mai vertosu — neuitabili vor fi cuvintele dlu *Babesiu*, prin cari demustrá ca: Miscarea romaniloru de la 1848, incependu din campulu libertatii, nici n'a fostu revolutiune, nici n'a fostu nelegalitate, oi a fostu — o *protestare energica*, cu sacrificia de sange si avere — contra *mintiuneloru domnesci*, cari in legi si in adunári sprimau *libertate* si *democratia*, ér in viétia publica le traduceau prin *despotismu* si *terorismu*! — „*Mintiun'a si insielatiunea* se incete, caici acestea impedeau dreptulu si cultur'a, derima increderea si facu neposibile convetiunea!“ —

Diu'a de 3/15 maiu 1873 fu adevverat'a scola a adevverulu, democratiei si romanismulu pentru tinerimea romana din *Buda-Pesta*.

Nainte! brava tinerime, caici viitorulu e alu teu, si — cu tene alu natiunei romane, — alu adevverulu si dreptatii, alu omániei! —

